

BOEKAANKONDIGING.

Partijspelen. Gereglementeerde openluchtspelen voor
Lagere, Middelbare scholen, Gymnasia, Gymnastiek-
en Spelverenigingen, door P. J. SCHUIL. Amsterdam,
1903. A. VERSLUYS.

Nu meer en meer in het leger de groote, opvoedende kracht van het openluchtspel wordt begrepen en in bijna alle garnizoenen spelverenigingen zijn opgericht, zal een werk, als het hierboven aangeduide, voor velen een welkome gids zijn. Jaren geleden werden aan de compagnieën exemplaren verstrekt van het boekje „Volksfeesten en Volksoefeningen”, door S. v. AKEN te Rotterdam, waarmede het spelen, in den vorm van wedstrijden, zijn intrede in het Leger deed, doch daarin kwamen geen partijspelen voor, zooals deze Schrijver ons aanbiedt.

Naast vuistbal en voetbal, die ook in het Voorschrift voor gymnastische Oefeningen van het Leger zijn omschreven, vinden wij hier een groot aantal spelen, naar jaargetijde, leeftijd en sekse verdeeld. Deze verscheidenheid maakt, dat geen leider van het gymnastiekspel te vergeefs iets van zijne gading zal zoeken. De omschrijving is zeer duidelijk en ten overvloede voorzien van teekeningen in den tekst. De prijs van f 1.50 zal geen spelleider afschrikken, waar het zijn voornemen is, zich eene goede handleiding voor de meest bekende partijspelen aan te schaffen.

De zeer gunstige recensies in tal van bladen wijzen eenparig op de groote waarde van het boek voor spelverenigingen in het algemeen; wij wenschen er uitdrukkelijk bij te voegen, dat ook menig recruten-officier daarin veel zal vinden, wat hem te pas komt bij de opleiding van zijne manschappen. Juist daar, waar onoverkomelijke bezwaren schijnen te bestaan, om op geregelde uren te beschikken over gymnastiektoestellen, moet en kan het partijspel bloeien, omdat de daarvoor noodige hulpmiddelen zoo gering en meestal zoo goedkoop zijn, dat althans de onkosten geen hinderpaal voor het spel kunnen zijn. Eene beknopte prijscourant van spelbenoodigheden is aan den inhoud toegevoegd.

Moge dit werkje ook in het leger de waardeering vinden, die het in de burgermaatschappij zoo welverdiend reeds eenige jaren bezit, en de kennismaking ten gevolge hebben, dat de kinderspelen: „Drie is te

veel", „Kat en muis" e. d. voor goed uit het leger verbannen worden, om plaats te maken voor echt mannenspel.

Dr. Med. F. A. SCHMIDT. Physiologie der lichaams-oefeningen. Toetssteen voor de Duitsche en Zweedsche schoolgymnastiek, het spel en de sport. Bewerkt door P. J. SCHUIL. *Amsterdam*, 1906. A. VERSLUYS.

Tijdens de Wereldtentoonstelling te St. Louis in den zomer van 1904 hield Dr. SCHMIDT aldaar een 10-tal voordrachten over „die Physiologie der Leibesübungen", welke hij, in Deutschland teruggekeerd, in druk gaf. Veel van hetgeen in dit werk voorkomt, had hij reeds te voren neergelegd in zijn wereldberoemd boek „Unser Körper", doch de vraagstukken der physiologie zijn in het hier besproken werk niet onderbroken door anatomische beschrijvingen. De Heer SCHUIL heeft een uitnemend werk verricht door eene zeer goede vertaling van SCHMIDT's werk te leveren, waardoor in de eerste plaats de vakmannen op het gebied der lichaamsoefeningen in Nederland in de gelegenheid worden gesteld met den hoogst belangrijken inhoud kennis te maken. Zoolang n.l. niet wettelijk is vastgesteld, dat de leeraren in de gymnastiek moeten voldoen aan eischen van algemeene ontwikkeling, blijft voor een deel van hen de vakstudie beperkt tot datgene, wat in het Nederlandsch uitkomt. Doch verder heeft deze vertaling veel nut voor elk ander, die zelf lichaamsoefeningen uitvoert of moet onderwijzen en uit den aard der zaak niet bekend is met technische termen op het gebied der gymnastiek.

Dat ieder officier bekend moet zijn met den inhoud van dit boek, zal niemand betwisten, die het antwoord weet op de vraag naar den inhoud. Op onderhoudende wijze wordt daarin n.l. de invloed der lichaamsoefeningen beschreven op beenderen, gewrichten, spieren, zenuwen, longen, hart, spijsverteringsorganen, in het kort dus een volledig antwoord gegeven op de vraag: wat gebeurt er in mijn lichaam, als ik mij toeleg op gymnastiek, spel en sport?

En het valt niet te ontkennen, dat velen onzer aan de beantwoording van die, zoo belangrijke vraag slechts weinig studie gewijd hebben. Toch is de kennis van den invloed der lichaamsbewegingen op hen, die wij deze laten uitvoeren, noodzakelijk voor ons, wijl van dien invloed een groot deel afhangt der resultaten, welke bij de lichamelijke ontwikkeling van den troep gewenscht worden.

Wel zal misschien — wij hopen het van harte — bij het lezen menig-een zichzelf vol schaamte bekennen, hoe hij de gymnastiek tot nog toe verknoeid heeft, maar deze bekentenis zal hem doen trachten, niet weder in die fout te vervallen, en daarmee is reeds veel gewonnen.

Het boek vangt aan met eene zeer belangrijke inleiding over Duitsche en Zweedsche schoolgymnastiek. Belangrijk vooral, omdat hierin van beide stelsels zoowel de voor- als de nadeelen worden uiteengezet, waardeerende in beide het goede, afkeurende het, naar de meening van

den S. verkeerde. Zulk eene verhandeling is ook voor ons, militairen, niet van belang ontbloot, nu in de laatste jaren telken male eene botsing valt waar te nemen tusschen die twee stelsels in de gymnastiek der naburige legers. Ja, ook in ons leger zijn eene enkele maal stemmen opgegaan ten gunste van het pas kort geleden in ons land overgebrachte Zweedsche stelsel.

Daar die uitspraken heel vaak getuigden van onvoldoende kennis van deze hoogst belangrijke quaestie, vestig ik met des te meer aandrang de aandacht op deze inleiding.

In een 9-tal hoofdstukken wordt vervolgens de invloed der lichaams-oefeningen besproken. Deze bladzijden eischen geen diepzinnige, voorafgaande studie van anatomie en physiologie, wat den leek anders allicht zou afschrikken, doch veronderstellen eene algemeene kennis van den bouw der organen, hare ligging en werking.

Het laatste hoofdstuk is gewijd aan de behoefte aan oefening in de verschillende leeftijden, waarin op grond van de voorafgaande beschouwingen nog eens duidelijk wordt aangegeven, welke bewegingsvormen nuttig en welke schadelijk kunnen werken.

De lezing van dit jongste werk van den Heer SCHUIL zij een ieder warm aanbevolen.

H. B.